

סיכום ההתייחסויות ל: משתתפי המערכת ומודל ההפצה

פורום תעשייה פיננסית

מרץ 2024

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 18.12.23)

משתתף מסוג **ASP** (הוגדר כ VASP בדיון הקודם):

- האם ניתן יהיה ליצור מדרגה משמעותית בחובות הרגולטוריות בין PSP ל- ASP?
- האם סביר שיהיה מגוון רחב של ASPs שיציעו מגוון של שירותים נוספים?
- האם נכון לאפשר למשתתף זה תמיכה בשירותים מסוימים על בסיס גישה ישירה אל המידע בבנק המרכזי?

מודל ההפצה העקיף:

- מהי דעת הפורום בנוגע ליתרונות והחסרונות של מודל ההפצה העקיף?
- במודל ההפצה העקיף Fls מסוימים נדרשים לפעול במערכת השקל הדיגיטלי – האם יש לכך השלכות טכנולוגיות או עסקיות שלא הוזכרו?
- האם הפורום רואה היתכנות או קושי בכך שגופים שאינם בנקים מסחריים (אך מנהלים חשבונות תשלום לציבור) יפעלו כ Fls באחת הקונפיגורציות שהוצגו?
- מהי דעת הפורום בנוגע לפתרון שהוצג להמרת מזומן לשק"ד ולהפך ללא תלות במעבר דרך חשבון הבנק?

ריכוז התייחסויות בנושא משתתף מסוג ASP

- המדרגה הרגולטורית - ככל שאכן תשמר ההפרדה הפונקציונאלית בין PSP ל ASP **סביר להניח של PSP יהיו חובות רגולטוריים משמעותיים יותר**. גופים אלה ידרשו לכל הפחות לעמוד בדרישות הרגולטוריות הנוגעות להיבטים צרכנים ולאבטחה וסודיות המידע;
 - קיומם של ASPs באקוסיסטם - **סביר שיהיו חברות פינטק, שירצו ויוכלו לספק שירותים ספציפיים אך מודל הרווח שלהם יכול להיות האתגר** בשאלה לגבי קיומם. ייתכן וההתפתחות של שירותים אלה לא יקרה בטווח הקצר ורצוי לשלבם באופן הדרגתי ומושכל בהתאם לצרכים שיעלו;
 - גישת ה ASPs לשירותי מידע לגבי הלקוחות מהבנק המרכזי -
 - **ייתכן שלגישה זו למידע יתלוו עלויות משמעותיות**. ולכן, סביר כי גופים פרטיים, שיחפשו את הערך הכלכלי, לא יכנסו רק לפעילות כ ASP אלא יבקשו לפעול גם כ PSP ;
 - **רצוי לבחון את הממשקים הקיימים והמתגבשים בבנקאות הפתוחה ולהימנע מיצירת כפילויות** ונטל רגולטורי תוך חתירה למקסום עלות-תועלת לציבור והתחשבות בסיכוני יציבות של המערכת הבנקאית.
- הערה: פרשנות אחד המגיבים לאפשרות גישת ה ASPs למידע במערכת הבנק המרכזי הייתה שהבנק המרכזי מחזיק מידע מזוהה ופרשנות זו שגויה.

ריכוז התייחסויות בנושא מודל ההפצה העקיף

- יתרונות וחסרונות המודל העקיף -
 - גיבוש מודל עקיף **מצריך בחינה של מכלול השפעותיו על פעילות המערכת הבנקאית** (תפעולית, רגולטורית ונזילותית)
 - **נדרש לבחון גם סוגיות בתפעול מערך ההפצה ברמה המערכתית** : שחזור תנועות ויתרות לקוחות במידה ו PSP נתון לתקיפת סייבר, גיבוי במידה והתקיפה הינה על מערכת ה - CBDC עצמה וכד'
- השלכות טכנולוגיות ועסקיות על ה Fls - **רצוי ככל הניתן כי הדרישות מהמערכת הבנקאית תתבססנה על מערכות ודרישות קיימות** (למשל, הליכים טכנולוגיים קיימים בחדרי מסחר להמרת מטבעות)
- היתכנות או קושי בכך שגופים שאינם בנקים מסחריים (אך מנהלים חשבונות תשלום לציבור) יפעלו כ Fls
 - **גופים שאין להם גישה ל RTGS ידרשו לשיתוף פעולה של הבנק שלהם כדי לתת שירות כזה ויהיו תלויים בבנק** שלהם ותלות זו עלולה לגרור טענות לפגיעה בתחרותיות על ידי הגופים המחוברים באופן עקיף
 - **יש לוודא אחידות בדרישות הרגולטוריות** ובתקנים הדרושים בין סוגי ה- Fls השונים

ריכוז התייחסויות בנושא מודל ההפצה העקיף

- המרת מזומן לשק"ד ולהפך ללא תלות במעבר חשבון הבנק
 - **חשוב לייצר פתרון של המרות שק"ד ללא תלות במעבר דרך חשבון בנק**, זה חלק מהמהות של מטבע דיגיטלי כזה.
 - **המנגנון מתאים ובלבד שה PSPs יבדקו את הלקוח מבחינת AML.**
 - **הגבלת סכום הפעולה ("כמות השקד" במקור) חשובה ביותר** יש לוודא שלא ניתן לעקוף אותה באמצעות מספר ארנקים

התייחסויות כלליות (שאינן ישירות לנושא הנדון) – הועלה חשש לפיו מעבר של הציבור לשקל הדיגיטלי כתחליף לפיקדונות הבנקאיים עלול לגרום לעליה בעלות גיוס המקורות של הבנקים, לייקור האשראי ללקוחות ולהשפעה על יחסי הנזילות של הבנקים (LCR/NSFR).

מענה - החשש מתופעת ה Disintermediation ידועה ומוכרת לעוסקים בהנפקה אפשרית של rCBDC . אחד הפתרונות המוצעים בשיח העולמי בנושא זה הינו מגבלות החזקה, ואלו ייבחנו גם בפרוייקט השקל הדיגיטלי במסגרת תהליך העיצוב.

סיכום ההתייחסויות ל: סופיות ומיידיות במערכת השק"ד

פורום תעשייה פיננסית

מרץ 2024

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 18.12.23)

- האם סופיות ומיידיות הקיימת במזומן צריכה להיות תכונה מובנת גם בשק"ד?
 - קיימת תמימות דעים שזו תכונה מרכזית ויתרון יחסי של CBDC כמזומן דיגיטלי.
- עד כמה לדעתכם הציבור מודע לחוסר המידיות ו/או הסופיות במערכות תשלומים כיום, ועד כמה הדבר מפריע לו? האם יש הבדל בהקשר זה בין יחידים לעסקים?
 - לדעת המשבים, אנשים פרטים כמשלמים פחות מודעים או מוטרדים בעניין סופיות או מיידיות וסבורים שניתן לתקן טעויות אם נעשו כשהם משלמים. כמוטבים הם מודעים יותר כאשר הם בצד המקבל ורוצים לעשות שימוש מיידית בכסף או להבטיח אי-חזרה. עסקים לעומת זאת מודעים יותר הן בצד המקבל והן המשלם לסופיות, ניתן לראות זאת בהנחה למזומן.

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 18.12.23)

- כאשר הפעולה סופית ומידית, האם וכיצד לדעתכם יש לטפל ב:
 - הגנות לקוח כנגד טעויות של המשתמש? לא אמורה להיות במערכת כזו
 - הגנות לקוח כנגד הונאות: ע"י ספקי השירות באופן תחרותי.
 - פתרון סכסוכים: לא אמור להיות במערכת כזו
-
- **הערות כלליות בנושא:**
 - יש לאפשר ל PSP לעצור פעולות חשודות מעל לסכום מסוים, אין להטיל על FI/PSP חבות בקשר לטעויות/הונאות.
 - חשוב לפרסם מבעוד מועד את הדרישות הרגולטוריות וחלוקת האחריות במקרים אלו.
 - קיימת בעיה לספק הגנות אלו ב Off-Line
 - הייתה שאלה על הגנה למקרה של אי-הספקה לאחר תשלום – אנחנו חושבים שפתרון אפשרי - חוזה DVP חכם.

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 18.12.23)

- האם הימצאותם של אמצעי תשלום אחרים, שנותנים הגנות אלה, היא מספקת? האם ללא הגנות אלו השימושים בשק"ד יהיו מועטים?

➤ הונאות הן בעיה גדולה בתשלומים מיידים וסופיים, ללא פתרון האמון בשק"ד יהיה נמוך והשימוש מועט.

➤ ללא ההגנות הללו השק"ד יהיה נחות מול כרטיסי אשראי שהציבור תופס אותם כאמינים ושמספקים הגנות אלו.

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 18.12.23)

- האם אתם רואים/מכירים בעיות נוספות היכולות לנבוע מהסופיות והמיידיות מעבר להגנת לקוח ומניעת הונאות?
 - בעיות CFT/AML, כאשר פתרון אפשרי הוא מדרגות מיידיות לפי סכומים, ככל שהסכום גבוה יותר מיידיות פחותה.
- האם יש מקום לחייב את ה PSP לתת התראות על הסופיות של פעולת התשלום לפני ביצוע הפעולה? אם כן, באילו מקרים (סוג משתמש, סכום, סוג תשלום)?
 - כן גם בקבלת הארנק וגם בשוטף.
 - כן בתחילת הדרך, ובהמשך בתנאים שיגדיר הלקוח. או בעזרת מערכת שלומדת את התנהגות הלקוח.

תודה!

